

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-06-16
Besvaras senast
2021-06-23 kl. 12.00

Till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:3244 En rimlig tidsplan och arbetsmiljö fram till läkarlegitimation

Sveriges Yngre Läkares Förening, Sylf, publicerade nyligen en rapport utifrån att 1 000 underläkare hade tillfrågats om hur de upplever sin arbetssituation. Rapporten visade att en tredjedel av de svarande ansåg att det fanns en tystnadskultur på arbetsplatsen. En stor majoritet uppgav att de trodde att tystnadskulturen beror på att man inte vill riskera relationer med ledningen.

Vidare visar rapporten att en femtedel av underläkarna någon gång låtit bli att ta upp kritik till arbetsgivaren av rädsla för repressalier. Det kan röra sig om konflikter i arbetsgruppen, men också om trakasserier och patientsäkerhetsbrister. Drygt var tionde svarande beskrev att de begått undvikbara fel för att de inte vågat rådfråga en mer senior kollega. Vidare beskrev läkare som arbetat under pandemin att de varit rädda för att be om rätt skyddsutrustning eller för att ge kritik och förbättringsförslag. Kritik, menar de, riskerade att leda till sämre förtjänster eller att de skulle bli av med utlovade utbildningstillfällen. En rädsla för att hindras i progressionen i yrket, det vill säga risken att man inte får fast anställning som AT- eller ST-läkare, angavs också som avgörande.

Jag kan konstatera att deras rädsla är befogad. Socialstyrelsen konstaterar att antalet examinerade läkare ökat medan antalet utfärdade läkarlegitimationer minskar. Sylf visar vidare att i takt med att det legitimeras allt färre läkare anställs dessa i stället på vikariat utan handledning. Det visar att det finns en fördröjning mellan avslutad grundutbildning och utfärdad legitimation. Det är ett resultat av en brist på AT-tjänster. Behovet av fler AT- och BT-platser är och kommer att vara omfattande framledes.

Regeringen har från den 1 januari 2020 inrättat ett nationellt vårdkompetensråd som bland annat ska kartlägga, samordna och effektivisera kompetensförsörjningen av personal inom vården. Syftet med rådet är att stärka och formalisera samverkan om kompetensförsörjningsfrågor i hälso- och sjukvården. Kristdemokraterna har förhoppningar om att det ska kunna medverka till en bättre situation också för antalet AT- och ST-tjänster. Men det är inte givet att det blir så eftersom vi har 21 självstyrande regioner och det nationella rådet inte direkt kan påverka hur det blir. Jag är därför glad över att Kristdemokraternas förslag om att ta fram en nationell kompetensförsörjningsstrategi nyligen fick stöd i riksdagen. Riksdagens tillkännagivande till regeringen stärker möjligheten att på längre sikt få

kunskap om det nationella behovet av olika kompetenser och för hur en strategi kring hur Sverige ska arbeta för en bättre kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården kan formas.

Det som Sylf beskriver i sin rapport är dock en akut situation där underläkare beskriver en tystnadskultur och rädsla för sina överordnade som gör att de exempelvis inte vågar fråga om råd i en kritisk vårdssituation. Något som i förlängningen kan leda till att även patientsäkerheten riskeras. Det är en ohållbar situation att de studenter som påbörjar en läkarutbildning inte kan lita på att de kommer ges tillfälle att genomföra alla nödvändiga moment av sin utbildning och därmed slutföra den och få sin legitimation inom en rimlig tid. Att många därtill upplever en otrygg arbetsmiljö och osäkra anställningsformer under den utdragna tiden är oacceptabelt.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Matilda Ernkrans:

Vilka åtgärder kommer statsrådet och regeringen att vidta, utöver insatser inom Nationella vårdkompetensrådet, för att säkerställa att underläkare ges möjlighet att genomföra alla nödvändiga moment och därmed slutföra sin utbildning och få sin läkarlegitimation inom en rimlig tid och då under trygga arbetsmiljöformer?

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders